

External Students	(3 Hours)	Marks : 100
Internal Students	(2 Hours 15 Min.)	Marks : 75

- NB :** (1) **External students** should attempt **any four** questions.
(2) **Internal Students** should attempt **any three** questions (From **Q.1** to **6**) Do not attempt **Q.7** and **8**.
(3) **All** questions carry **equal** marks. (**25 marks each**)

1. Define Social Movement and explain its characteristics. 25
2. Explain in detail conflict approach and structural - functional approach of social movement. 25
3. "An Ideology and Leadership are backbone of the social movement." Discuss. 25
4. Discuss the relevance of New Social Movement theory in explaining contemporary social movements. 25
5. Examine Dalit Movement as an identity based movement. 25
6. Write short notes on **any two** of the following : 25
 - (a) Reform
 - (b) Social movement and political parties
 - (c) Shivsena movement
 - (d) Globalisation and social movement
7. What is Tribal movement ? Explain it in detail. 25
8. Write a detail note on Women's movement in India. 25

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

बहिःशाल विद्यार्थ्यांसाठी (२ तास) गुण : ६०
नियमित विद्यार्थ्यांसाठी (२ तास १५ मिनीटे) गुण : ७५

सूचना : (१) बहिःशाल विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.
(२) नियमित विद्यार्थ्यांनी प्रश्न क्र.१ ते ६ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवावेत प्रश्न क्र. ७ व ८ सोडवू नयेत.

१. सामाजिक चळवळीची व्याख्या द्या आणि तिच्या वैशिष्ट्यांचे स्पष्टीकरण द्या. २५
२. सामाजिक चळवळीच्या संदर्भातील संघर्षवादी दृष्टिकोण, संरचनात्मक कार्यवादी दृष्टिकोण स्पष्ट करा. २५
३. “ आदर्शवाद आणि नेतृत्व सामाजिक चळवळीचा कणा आहेत ” चर्चा करा. २५
४. सध्याकालीन सामाजिक चळवळी स्पष्ट करण्यासाठी नविन सामाजिक चळवळी कशा समर्पक आहेत २५ याची चर्चा करा.
५. दलित चळवळ ही स्वओळखीवर आधारित असलेली चळवळ आहे का ? याचे परिक्षण करा. २५
६. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा : २५
(अ) सुधारणा
(ब) सामाजिक चळवळ आणि राजकीय पक्ष
(क) शिवसेना चळवळ
(ड) जागतिकीकरण आणि सामाजिक चळवळ
७. आदिवासी चळवळ म्हणजे काय ? तिचे सविस्तर स्पष्टीकरण द्या. २५
८. भारतातील स्त्रीयांच्या चळवळीवर सविस्तर टिप लिहा. २५
